

По правило етническите малцинства представляват някакво местно население или пришълци, заселили се отдавна в териториите, които образуват държавата, доминирана от мнозинството. Единият от специфичните казуси е общността, възникнала в резултат на миграция или емиграция. Едва през ХХ в., дори по-точно - през втората му половина, може да се говори за емигрантски общности, които са малцинства спрямо културата, която ги е приела. По-рано те или са се интегрирали напълно в новата среда, или са оставали особена част от културата от която произлизат, какъвто е случаят с българските емигранти преди Освобождението. Съществуват, разбира се, и множество междинни случаи, които обаче също не могат да бъдат определени като малцинства - билингвистични явления, които в български контекст се простират в широк спектър от приблизително еднакво успешно ползващи два езика личности като Д. Великсин, до хора, които оперират по-свободно и по-успешно с немайчиния си език (Н. Пиколо).

Друг казус представляват общностите, обособени от конфесионални различия в рамките на една голяма религия. Класическият случай е разграничаването *католици- протестанти*, а в рамките на българския етнос: *православни - католици, православни - протестанти*, може би дори православни - други християни (католици и протестанти). И тук отново едва през ХХ в. би могло да се търси някакво обособяване по отношение на литературата, и то, струва ми се, все още по-скоро в общия случай, отколкото спрямо българските реалности.

Струва ми се очевидно, че *литературата на малцинствата* е по определение функция на самото малцинство и следователно не може да е много по-ранна от него. Разбирана най-широко - като книжнина, като словесност - тя е същностна част от неговото възникване, което не би могло да се осъществи без нея. От друга страна представителите на едно реално или потенциално бъдещо малцинство могат да създават литература и всевъзможни други текстове, които едва ли трябва автоматично да се определят като малцинствени. Доколкото е свързана с малцинството, тази литература представлява част от неговата вторична митология, чиято задача е да го консолидира, дефинира и легитимира пред себе си и пред другите. От своя страна, думата „малцинство“ назовава определен тип общност, която по някакъв начин едновременно се включва и отграничава от голямата национална общност.